

1. Шаггала Н., Камінська Н. Державна політика України з питань тимчасово окупованих територій: проблеми концептуалізації у сучасному науковому дискурсі. Філософські та методологічні проблеми права. 2022. №1. С.57-69. DOI: <https://doi.org/10.33270/01222302.57>
Войціховський А.В. Основні принципи здійснення миротворчої діяльності. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7491/OSNOVNI%20PRYNTPY%20ZDIISNENNIa%20MYROTVORChOI%20DIIaLNOSTI_Voitsikho_vskyi_2008.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Відродження постконфліктних територій: світовий досвід і Україна/ Кресіна І.О., Кресін О.В., Стойко О.М. К.: Норма права, 2021. 148 с.
3. Kofman B., Kurovska I., Semenova A. Leading Approaches in Maintenance of International Peace and Security. Sustainable Leadership for Entrepreneurs and Academics/ eds. Strielkowski, ESAL, 2018. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham. P. 511-519
4. Миротворча діяльність Збройних Сил України. URL: https://www.zsu.gov.ua/new_page/60eff018ef991b2e92b881cb
5. Міжнародно-правові засади миротворчої діяльності міжнародних регіональних організацій у контексті відновлення територіальної цілісності України : Наукова записка / Кресін О.В. (кер. авт. кол., наук. ред.), Савчук К.О., Проценко І.М. : Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України. Київ : Норма права, 2019. 212 с.
6. Савчук К.О. Перспективи міжнародної миротворчої операції в Україні на підставі положень Резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Єдність заради миру». *Суспільно-політичні процеси*. Наукове видання Академії політичних наук України. Київ. Видав-во Політія, 2022. Вип. 19. 448 с.
7. Камінська Н.В., Пожидаєва М.А. Новітні виклики і загрози у війні Росії проти України: правові оцінки й рекомендації. Режими міжнародних санкцій проти РФ у зв'язку з агресією проти України. Національна стійкість України: стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз: національна доповідь / ред. кол. С.І. Пирожков, О.М. Майборода та ін./ Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. К., 2022. С. 529-533.

УДК 341.37

DOI: 10.31733/17-03-2023-139-140

Віктор БОГУСЛАВСЬКИЙ

завідувач кафедри

спеціальної фізичної підготовки

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА МІЖНАРОДНИХ ОБ'ЄДНАНЬ У РОЗБУДОВІ МИРУ І МИРНОМУ ВРЕГУЛЮВАННІ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ

Міжнародні миротворчі операції, як форма діяльності з вирішення конфліктів, організована ООН, розпочали використовуватися ще в 1945 році. З того часу змінювався (та змінюється) їх зміст, алгоритм правил поведінки і навіть методи вирішення військових (політичних) конфліктів шляхом застосування таких дій [1]. Але сучасні політологи, військові експерти та експерти з безпеки стверджують, що такі операції слід класифікувати як «війну», «агресію» на тлі численних миротворчих операцій окремих країн, коаліцій, блоків та регіональних організацій.

У практичній і політичній літературі вживається багато термінів зі схожим значенням, таких як «операції з підтримання миру», «гуманітарні операції», «операції з мирного врегулювання», «гуманітарні інтервенції», «місії допомоги (спостереження)» тощо. На думку автора, принципове значення міжнародних миротворчих операцій необхідно детально розглядати в поєднанні зі значенням цього міжнародно-політичного феномену. По-перше, говорячи про міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент розв'язання військових (політичних) конфліктів, слід звернути увагу на концептуальний (категорійний) інструмент, за яким ці операції можна легко ідентифікувати разом з багатьма іншими діями чи заходами міжнародної миротворчої діяльності. Визначення міжнародних миротворчих операцій, особливо в українському законодавстві [3].

Згідно закону України «Про участь України в міжнародних миротворчих операціях»

можна виокреслити, що міжнародні миротворчі операції створюються відповідно до Статуту Ради Безпеки ООН, ОБСЄ та інших регіональних організацій, відповідальних за підтримання міжнародного миру та безпеки відповідно до Статуту Об'єднаних Націй Положення Глави VIII, а також дії та заходи багатонаціональних сил, створених за згодою Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, які здійснюються під загальним контролем Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй, для:

- Уникання розвитку міждержавних чи внутрішньодержавних конфліктів, необхідно використовувати цю ідею;

- Надання згоди та застосування заходів примусу Радою Безпеки ООН дає можливість врегулювати конфлікти всесвітнього масштабу. Це може включати спостереження та контроль за дотриманням угод про припинення вогню та інші ворожі дії. Ресурси також використовуються для інженерних та інших робіт – це тому, що розбіжності між людьми з різних країн вирішуються шляхом розформування їхніх підрозділів та виконання інженерних робіт;

- Організація надає гуманітарну допомогу населенню, яке постраждало від міжнародних або внутрішніх конфліктів. Вони також виконують поліцейські функції для забезпечення громадської безпеки та захисту прав людини;

- Допомога людям у подоланні наслідків конфліктів та усунення загроз миру. Також допомагає підтримувати статус-кво через запобігання агресії;

- Розуміння «міжнародних миротворчих операцій» вимагає розуміння їх місця в сучасній політичній системі.

Міжнародні миротворчі операції, безперечно, є політичною дією, спрямованою на вплив на військово-політичного конфлікту. Ці операції є частиною військово-політичного конфлікту, що триває, і в них беруть участь незалежні сторони конфлікту з конкретною політичною метою. Ці операції необхідні, оскільки міжнародне співтовариство вимагає від воюючих сторін припинити всі бойові дії та досягти остаточного мирного врегулювання.

Дослідницька група під керівництвом професора Г. Перепелиці, до складу якої входять військові науковці, за даними Національного інституту стратегічних досліджень, політичний конфлікт – це боротьба двох сторін. Тому її вважають формою соціальної взаємодії, яка утворює основну систему в її системоутворюючих аспектах. Як міжнародна миротворча операція, втручання міжнародного співтовариства в політичний конфлікт фактично є направленням окремих підрозділів, сил чи інших формувань у зону військового конфлікту.

Дослідження NISD щодо влади виявило два ключові принципи щодо її використання. По-перше, стан військового конфлікту зберігає владу над залученими. По-друге, люди, які зазнали військового конфлікту, відкидають цю систему і шукають інші способи вирішення своїх проблем. Миротворча операція зберігає превентивний і гальмівний характер, щоб замінити колишню систему розподілу влади. Це робиться шляхом обмеження прагнення сторін до влади за допомогою примусу, безпосередньо не пов'язаного з війною, але він також не відкидає примусу, пов'язаного з війною. Крім того, миротворча операція пригнічує будь-яке бажання влади в учасників за допомогою примусу, який обмежує причину для насильства, що створює сприятливі умови для ненасильницьких рішень. Як зазначено, це створює умови, коли окремі території чи інші шляхи розподілу влади мирно співіснують замість конфлікту. Слід зазначити, що цілі міжнародної спільноти формуються протягом тривалого часу – вже тоді, коли воєнно-політичний конфлікт розпочався.

Підбиваючи підсумки, можна узагальнити, що міжнародні миротворчі операції, незважаючи на видозміну окремих підходів до них в останній період з боку Організації Об'єднаних Націй, не змінюють своєї сутності. Вони залишаються дієвим політичним інструментом врегулювання воєнно-політичних конфліктів, що забезпечує вирішення комплексу завдань, які не можуть бути вирішені жодною державою окремо.

1. Бруз В. С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів: навч. посібник. К. : Либідь. 111 с.
2. Разумкова О. СПІРІ 2022: Щорічник: озброєння, роззброєння та міжнародна безпека. К. : «Заповіт». С. 77.
3. Про участь в міжнародних миротворчих операціях: Закон України від 11.06.1999 р. № 22.
4. Перепелиця Г. М., Мокляк М. М., Фареник С. О. Феномен воєнно (політичного конфлікту в сучасній етнополітичній ситуації. К. : НІСД. С. 9-10.